

STANOVSKI TEDNIK ZA SLOVENSKO DIJASTVO. — IZHAJA VSAK PETEK. — LETNA NAROČNINA: DIJAŠKA 16 DIN, NEDIJAŠKA 26 DIN, PODPORNIA VSAJ 30 DIN. — POSAMEZNA ŠTEVILKA 75 PAR. — UREDNIŠTVO IN UPRAVA V LJUBLJANI V STRELIŠKI ULICI 12/II. — ČEKOVNI RAČ. ŠT. 16.078.

LETO II.

LJUBLJANA, PETEK, 25. MARCA 1938.

ŠTEV. 28.

Kako komunisti sami razlagajo ponudeno roko

»Dajemo ti roko, o katoličan, delavec, uradnik, rokodelc, mi, ki smo laiki (brezverci), ker si ti naš brat in ker si kakor mi obtežen z istimi skrbmi.« (Maurice Thorez 17. aprila 1936).

Dasi je ta poziv imel le malo uspeha, dasi so se katoličani le tem tesneje strnili okoli svojih škofov in voditeljev, se komunisti vendarle še naprej trudijo, kako bi svoj glas ublažili in za nekaj časa z grobnim molkom zakrili svoje cilje, svoje prevratne nauke, svoje metode, svoje globoko sovraštvo do vere.

Za svoje revolucionarne cilje morajo zbrati kar največje množice okrog sebe, da bi jih tako potem vrgli naravnost v metež razrednega boja. Hočejo se polastiti državne oblasti in ker se zavedajo, da z odkrito taktiko nikdar ne bodo mogli dobiti dovolj ljudi za resnične komunistične cilje, zato s sladkimi vabami lažejo tistim, ki jih iz globine svojega krutega srca sovražijo, in vse dobro obetajo njim, ki jih jutri mislijo z ognjem in mečem iztrebiti.

Treba je le pregledati vso zgodovino komunizma, ki pometi vero povsod, kjer se uvaja, pa bomo dobili praktično razlago »ponudene roke«.

Toda našo razlago bi dolžili, da je pristranska in zagrizena. Pustimo torej komunistom samim veselje in skrb, da razlagajo svoje lastne besede.

Thorezova razlaga

Lenin je pisal 1. 1909.:

»Marksist mora staviti uspeh stavkovnega gibanja na prvo mesto in se odločno upirati, da bi se delavci pri tem delili na brezbožnike in kristjane; celo boriti se mora proti takemu razkolu.«

Brezbožna propaganda bi v takem primeru utegnila postati škodljiva in nekoristna..., kajti že sama rast razrednega boja bo privedla krščanske delavce stokrat bolje k socialni demokraciji in brezboštvo kakor še tako prepričevalne brezbožniške pridige.

Zagovornik brezboštva bi v takem trenutku in takih okoliščinah opravljal le službo duhovnikov, ki ničesar drugega ne želijo bolj, kot to, da delavci pri skupni stavki ostanejo ločeni po verskem nazarju.

Ponosni smo, da delamo v Leninovem duhu, ki je pisal 1909.:

»Marksist mora biti materialist, to je sovražnik vere. Seveda mora biti dialektičen materialist, to je utrjevati mora boj proti veri ne s teorijami, ampak z dejanji, z razrednim bojem. Kolektivne akcije in obdelovanje množic za ležejo več kot katerakoli pridiga ali teoretično govorjenje.« (Internationale communiste, sept. 1936.)

Thorez torej v septembru kominterni nič ne skriva, da je njegova v aprilu »ponudena roka« popolnoma po Leninovem načrtu. Vero odkrito napadati ne pomaga nič, zato le kar hliniti simpatije do katoličanov, peljati jih s seboj v metež razrednega boja in ta jih bo potegnil v sovraštvo do vsake vere, tako, da sami ne bodo vedeli, kdaj so prišli ob vero!

Leninova razlaga

»Treba je biti pripravljen na vse žrtve, uporabljati — če treba, vse zvijače, pretkanosti, nezakonite metode, biti pripravljen molčati, prikrivati resnico samo za to, da prodremo v strokovne zveze, tam ostanemo in izvršimo svojo komunistično nalogo.« (Lenin v brošuri o religiji.)

Razlaga Jaroslavskega, vodje vojskujočih se brezbožnikov

»Ponosni smo, da smo očistili našo lepo domovino plesnobnega praznoverja, nevednosti, mamil, duhovnega alkohola, vere. Prepričani smo, da bomo znali očistiti vso zemljo te umazanosti in plesnobe.«

Monnousseaujeva razlaga

»Obtožujejo nas, da hočemo uresničiti celotni komunistični program, s tem da hočemo popolnoma uničiti stare predsodke, ideje norcev, ki zapovedujejo ljubiti Boga, družino... prav gotovo je to res, mi tega ne skrivamo. In tega svojega programa ne bomo uresničili, dokler ne bodo zanj vse mase. Pravim: vse mase, kajti vse drugo bomo zatrli.« (Govor v Alžiru 9. dec. 1936.)

Komu naj še ugaja taka ponudena roka?

NEKAJ ZA NAŠE KOMUNISTIČNE STREMUHE

GPU RAZSAJA

MED RUSKO DIPLOMACIJO

Pri prav mnogih sovjetskih poslanih je GPU temeljito opravila svoje delo, to se pravi, da jih je nasilno odstranila, ali, kakor se po boljševiško pravi, »likvidirala«.

MED VELEPOSŁANIKI

Pariški »Figaro« poroča, da je do slej že 9 sovjetskih veleposlanih postalih žrtve Stalinskega »čiščenja«. To so sami veterani iz nekdanjih bojev za oblast boljševizma: Krestinski, Karahan, Jurenjev, Antonov, Ovsejenko, Bogomolov, Davtjan, Brodovski, Ostrovski in Podolski. Nenadoma, kakor strela z jasnega neba, jih je zadela večina obdobja življenja nezanesljivosti in morali so se zagovarjati radi izdaje ali trocizma ali drugih zločinov. Konec poznano.

V PARIŠKEM

SOVJETSKEM ZASTOPSTVU

Resnično temeljito delo je opravila GPU v pariškem sovjetskem poslanstvu. »Figaro« je objavil sledeči seznam:

1. diplomatsko zastopstvo:

Šljapnikov, namestnik — izgnan, Rakovski, poslanik — v ječi, Davtjan, svetnik poslaništva — v ječi, Nasatarij, tiskovni šef — izgnan, Arens, svetnik poslaništva — v ječi, Členov, pravni svetovalec — v ječi, Laskevič, pravni svetovalec — v ječi, Neumann, svetnik poslaništva — v ječi, Rosenberg, svetnik poslaništva — v ječi, Lukjanov, Rajevski in Viktor Koch, zastopniki sovjetske telegrafske agencije TASS — v ječi,

2. komisija za dolge:

Sokolnikov — v ječi, Preobraženski — v ječi, Reinhold — ustreljen, Navašin — umorjen,

3. trgovinsko zastopstvo:

Mdivani — ustreljen, Pjatakovi — ustreljen, Lomovski — izgnan, Tumanov — izginil, Lomov — v ječi, Kasior, direktor sovjetske banke — izgnan, Gurevič — izginil, Ostrovski — v ječi, Muradian — v ječi, Slivkin, šef transporta — v ječi, Moskalov, Pjatakovi, tajnik — v ječi, Papanin, uradnik za oborožitvene nakupe — v ječi, Hoichberg (Juriskonsult) — v ječi, Satulovski, direktor za izvoz — v ječi, Mešlauk, komisar za razstavo — v ječi.

ZADNJE

PARISKO »ČIŠČENJE«

Ta seznam pa še ne upošteva najnovejšega »čiščenja« v pariški sovjetski diplomaciji.

Žrtve tega »čiščenja« so postali: Hozjainov, šef za sovjetsko-rusko transportno trgovino v Parizu; Popov, predsednik trgovinskega zastopstva in vodja tega urada Sokolov. Prvega so poklicali in zaprli, oba zadnje imenovana sta izginila brez sledu v prostorih GPU.

BARBARIJSKI SISTEM TALCEV

Da diplomate, katere je zadel »žreb«, bolj gotovo ujame, uporablja GPU stari preizkušeni barbarski sistem talcev, to se pravi one diplomate, ki se nočejo svojim krvnikom prostovoljno izročiti, obsodijo v njihovi odsotnosti na smrt, istočasno pa se polastijo njihovih najbližjih sorodnikov, ki so ostali v Rusiji. Potem obsojenim sporoče, da bodo namesto njih postrelili njihove sinove, hčere ali soproge, če do nekega določenega roka ne javijo rabljem, da izvršijo obsodbo na njih samih.

Vidite, vi naši komunisti, ki so vas v rdeče vrste zvabile nade na komisarske službe. Diplomatska mesta sta praznijo za vas! Hitro nastopite!

Katoliška univerza v Freiburgu v Švici

V zimskem semestru 1937-38 je štela ta univerza 838 slušateljev, t. j. 74 več kakor v letnem semestru 1937.

Po fakultetah je razdeljeno število slušateljev takole:

bogoslovje	377,
pravo	141,
filozofija	177,
prirodne znanosti	143.

Med slušatelji je 554 Švicarjev in 284 inozemcev. Med poslednjimi so bili najmočnejše zastopani Nemci z 78, na drugem mestu slede Fran-

cozi s 60 in na tretjem mestu Amerikanci s 37 slušatelji. Zanimivo je, da je pretežna večina inozemskih slušateljev študirala bogoslovje, namreč 214.

Dograditev freiburške univerze ugodno napreduje. Medtem ko je leta 1936, univerza otvorila nov kemijski institut, je bil ob koncu minulega leta dograjen in posvečen nov botanični institut. Prihodnja zgradba, ki jo imajo v načrtu, je anatomski institut. Razen tega namerava postaviti posebno stavbo za predavanja modroslovnih fakultet.

Godovanje

sv. Tomaža Akvinskega v Rimu

God svetega Tomaža so v Rimu posebno slovesno praznovali. Cerkveni znanstveni zavodi so priredili več slavnostnih akademij; tako na gregorijanski univerzi, posebno slovesno pa na študijskem zavodu Angelicum.

Te akademije so se udeležili svetovno znani tomisti in filozofi kakor dr. Martin Grabmann, dr. Charles Boyer in drugi. Za uvod je orkester zaigral Corellijev Concerto grosso. Nato je govoril dr. Boyer, ki je naglašal, da Cerkev po pravici daje sv. Tomažu prednost pred drugimi učeniki, ker bo nauk sv. Tomaža najbolje odpomogel sodobnim potrebam. Sledil je Mozartov Adagio. P. Zarb je nato v svojem predavanju, ki so ga splošno in živahno odobraval, poudaril, kako dobro je poznal sv. Tomaž cerkvene očete, zlasti sv. Avguštin in kako pogosto se je nanjo skliceval. Za sklep je izvajal orkester Beethovenov Alegretto in Finale.

Podobno so tudi drugod počastili spomin velikega svetnika in modreca in mu dali zaslužen priznanje. Poudarjali so zlasti to, da je sv. Tomaž duhovni velikan vprav zaradi tega, ker je iskreno spoštoval in cenil preteklost, obenem pa s pravi razumevanjem upošteval zahteve novih časov. Tako je po besedah Leona XIII. tako rekoč podedoval modrost starih mislecev in hkrati željno sprejel novodobni uspeh in napredek. Zato njegova aktualnost ne mine.

Borci za dijake — letos zastoj, če...

Dijak, ki ni na Borce naročen, plača za vse tri letošnje knjige (»Temelji organizacij«, »Katoliška načela« in »Dialektični materializem«) 60.— din. Dijak, ki je na Borce naročen, plača za te tri knjige in za letnik Borcev skupaj 4.— din manj, to je skupaj 56.— din.

Opozorite vse tovariše, ki še niso naročeni, da se te velike ugodnosti poslužijo.

*

N. P. XVI. smo dali vso vezati.

Ako bi posameznik naročil enako celo plateno vezavo z zlatim napisom — a niti ne izvirnim, — bi ga sama vezava stala 30.— din, torej več kot znaša najnižja cena, o čemer se lahko vsakdo prepriča pri kateremkoli boljšem knjigovezu. Naročilo v večjem obsegu nam omogoča toliko ugodnost.

Važna liturgična knjiga

Nedavno je izšla v »Liturgični knjižnici« knjiga »Leto božjih skrivnosti«, ki jo je spisal cistercijan p. Metod Turnšek. Knjiga je odlični prispevek k slovenskemu liturgičnemu gibanju. V lepih besedah nam pisatelj prikazuje skrivnost Kristusovega življenja v liturgičnem letu: od jaslic preko križa in Golgote do ustoličenja ob desnici Očetovi.

Delo je zlasti pomembno kot priročnik za liturgične krožke Katoliške akcije. Bistvo Katoliške akcije je oprto na versko resnico splošnega svečeništva vernikov; naloga Katoliške akcije pa je izvajanje tega splošnega svečeništva vernikov. A splošno svečeništvo vernikov podstavlja prav liturgija. Liturgija je v tem oziru temelj in izhodišče Katoliške akcije. Zlasti prvoboriteljem Katoliške akcije je treba globljega verskega življenja, širšega duhovnega obzorja, več bogoslovne in nabožne izobrazbe, odločnejše katoliške miselnosti in zavesti. Najbolj nazorna učiteljica pri tem nam bo liturgija. Sveta liturgija more vzgojiti in izoblikovati navdušene apostolske delavce, ki bodo s Cerkvijo ne samo čutili, ampak bodo pripravljeni zanjo tudi trpeti. Zato knjigo pozdravljamo kot lep začetek nadaljnjih izdaj liturgičnih del, ki so jih zamislili oo. cistercijani v Stični.

Delo obsega 180 strani, opremljeno je z liturgičnimi slikami akademice Sonje Vončinove ter z lepimi verskimi slikami ruskih umetnikov. Oblika je prikupna in elegantna. Cena je razmeroma nizka: broširana knjiga 25 din, vezana v zeleo platno 30 din.

Pastirsko pismo kardinala Gomà y Tomasa

Za šestnajstletnico kronanja sv. očeta Pija XI. je toledski nadškof kardinal Goma y Tomas objavil pastirsko pismo, ki ganljivo izraža ljubezen in spoštovanje Španije do sv. očeta. Med drugim pove kardinal to-le:

»Ko nas je sv. oče sprejel v svoji bolniški sobi, je rekel: »Ne pozabite povedati našim ljublim sinovom v Španiji, da darujemo Bogu vse naše trpljenje za rešitev in srečo naroda, ki nam je tako drag.«

In sveti oče je dodal: »Povejte generalu Francu, da mu podeljemo naš posebni blagoslov.«

Te besede spominjajo na one druge, ki jih je izrekel sveti oče v navzočnosti španskih beguncev v Castel Gandolfu: »Vaša navzočnost, dragi otroci, ki ste morali bežati iz domovine, ki je tako draga vašim in našemu srcu, vzbuja v nas čustva, ki presegajo naša sredstva izražanja.«

Ob tej priliki je sveti oče govoril tudi o španskih mučencih, o njihovih čudovitih krepostih, o duhovnikih kakor tudi o laikih, ki so junaki in mučenci Kristusovi, »pravi mučenci v najbolj svetem in častnem pomenu besede.«

Prinašamo pričevanje o ljubezni sv. očeta do naše domovine. Strašna zmeda, ki je označila prve začetke revolucijskega viharja, in ki je pregnala naše redovnike, redovnice in duhovnike s španske obale. Tedaj jih je sam sveti oče sprejel v sv. mestu, jim dal zatočišče, in jim zagotovil preživljanje kakor pravi oče svojim otrokom...

Zato vam pravim: papež Pij XI. je španski papež. Nekaj let sem je naša domovina žrtev preizkušenj, ki so jo strmoglavile v brezno stiske prav v to državljansko vojno, ki nima po vzrokih in značaju podobne v zgodovini narodov. Od začetka te katastrofe, ki se je zrušila na nas, se je Pij XI. obilno udeleževal našega trpljenja. Razumel je našo skrb, bila je tudi njegova. Obvezal je naše rane z balzamom svoje očetovske ljubezni. Zato mu moramo na dan obletnice njegovega kronanja pokazati naša čustva globoke hvaležnosti in mu znova obljubiti pokorščino.

**Velika knjiga slovenskega inteligenta:
Dr. Aleš Ušeničnik:**

KATOLIŠKA NAČELA

To globoko delo spada v roke vsakega katoliškega inteligenta.

Knjiga »Katoliška načela« stane v lepi platneni vezavi 56.- din.

Za naročnike Borcev nedijake 42 din.

Enako za dijake, ki niso naročeni.

Za dijake, ki so naročniki Borcev in so poravnali naročnino, 28 din.

Kdor želi knjigo vezano v surovo belo platno, doplača 2.- din (dijaki 1.- din).

**USTANOVITELJ KATOLISKE
UNIVERZE V NIJMEGENU —
UMRL**

Konec januarja 1938 je umrl ustanovitelj in prvi rektor katoliške univerze v Nijmegen, msgr. dr. Jožef Schrijnen. Bil je v 69. letu.

Kot znanstvenik je oral ledino v jezikoslovju in je deloval že od 1911 kot profesor za kulturno zgodovino starokrščanske dobe in za klasično primerjalno jezikoslovje. Zavzemal je prvo mesto med utemeljitelji katoliške univerze v Nijmegen. Vredil je pogajanja z vlado, sestavil univerzitetna pravila in izbral učenjake, ki bi jih po njegovem mnenju poklicali v profesorski zbor. Takoj po ustanovitvi univerze je bil izvoljen za njenega rektorja.

Dr. Schrijnen je dobro znan tudi našim akademikom jezikoslovcem, ker pri študiju uporabljajo njegov Uvod v študij primerjalnega jezikoslovja.

Pa zaključku svetovne razstave

Sadovi in uspehi katoliškega paviljona na svetovni razstavi.

Na obširnem prostoru svetovne razstave v Parizu pojo lopate, delavci razdirajo paviljone in pospravljanje je v polnem teku. Prirediteljem so še živo v spominu pravični dnevi, v katerih so se na tem koščku zemlje zbirale množice narodov ob čudesih današnjega napredka. Dobro se spominjajo še vsega tega in pregledujejo svoje račune.

Tudi katoličani so postavili svoj paviljon. Sedaj se veselijo uspehov, ki jih je njihova velika požrtvovalnost dosegla.

Velik obisk

Katoliški oddelek je vodil pater de Reviers de Mauny. Obiskovalcev je bilo vedno več in proti zadnjemu je prihajalo tudi do 9000 obiskovalcev na uro. Vsako nedeljo so se darovale štiri svete maše in kapela v paviljonu je bila vedno polna. Vršile so se veličastne svečanosti. Neko nedeljo v avgustu je kardinal Verdier daroval pontifikalno sv. mašo; v oktobru so podelili po sv. maši blagoslov 300 častnikom iz znamenite vojaške šole Saint-Cyr; 2500 malih križarjev je naslednje dni imelo skupno sveto mašo s svetim obhajilom; 7. decembra je bila črna sveta maša za padle vojake. Udeležila sta se je tudi kardinal Verdier in general Gouraud. Kardinal Tappun je daroval slovesno sveto mašo po siskem obredu. Nekateri narodi so pri svojih paviljonih postavili lastne kapele in tudi v njih se je darovala večna daritev.

Zadržanje uradne Francije

Značilno je to, da so voditelji svetovne razstave kazali veliko spoštovanje do Cerkve, papeža in njihovih predstavnikov. Kardinala Pacellija, odposlanca svetega očeta, so sprejeli z vsemi vladarskimi častmi. Podobno so bili sprejeti tudi cerkveni dostojanstveniki. Za katoliško razstavo se je zanimal tudi predsednik republike, ki si je posamezne oddelke dalj časa ogledoval.

Vtis na tujce

Katoliški paviljon so obiskovali tudi mnogi tujci, ki so se čudili francoski katoliški zavednosti. Tako sta si ogledovala neki Nemec in njegova žena keramični oddelek in sta še vedno govorila o papeškem paviljonu. Mož je ta pogovor zaključil s temi besedami: »Diese Franzosen haben Gott überall.« — Žena nekega kolonialnega uradnika je izrekla sledečo opazko: »To je več kot zgodovina Cerkve, to je zgodovina njegovega srca.«

Veliko apostolsko delo

S tem da so se francoski katoličani aktivno udeležili svetovne razstave, so izvršili veliko apostolsko

nalogo: premnogi so dobili odgovor na razna verska vprašanja, mnogim so se pojasnili dvomi; prodalo se je na stotine evangelijev in papeških okrožnic. Mnogi obiskovalci, ki ob prihodu niso imeli pojma o katoliški veri in Cerkvi, so odhajali iz paviljona vsaj nekoliko poučeni.

Vzgladna požrtvovalnost katoliških Francozov

Francoski katoličani so se zavzeli za razstavo z veliko požrtvovalnostjo. Katoliški paviljon so zgradili iz svojih lastnih sredstev. Organizirali so različne zbirke, pri čemer so ženski odseki Katoliške akcije imeli velike zasluge. Nekateri posamezniki so darovali tudi večje vsote. Cerkve same ni stal paviljon niti pare. Pri razstavi so blagohotno sodelovali tudi redovi. Prav posebno pa moramo občudovati pripravljenost in spretnost vodstva katoliške razstave.

Takšno vzajemno sodelovanje in smisel za žrtve morajo biti tudi nam kažipot do velikih uspehov.

Nemški vojak in vera

Ko divja strašen boj proti vsem nemškim katoliškim organizacijam, ko očitajo katoliški mladini strahopetnost, manjvrednost, ko je ni več tako svete stvari, da je novopogani ne bi umazali, pa napiše polkovnik dr. Schaewen v vojaški list »Soldatentum« tale članek o dolžnostih nemškega vojaka.

»Čl. 7. vojaškega pravilnika zahteva, naj se nemški vojak vzgaja k zvestobi, odkritosrčnosti in strahu božjem. To, piše polkovnik, zadeva vajakovo dušo. Zgodovina dokazuje, da poglavitna moč armade ni ne v številu ne v orožju, marveč v njeni duhovni in нравni višini. Ne sme se prepuščati le volji posameznikov, ali hodijo k verskim obredom v armadi ali ne, marveč celo občestvo, vsi se jih morajo udeleževati. Ni dovolj, da se dá prilika, da grede k sveti maši, le posameznikom, tudi ne, da se določi čas za sveta opravila: Vojakom je treba razložiti, kako jih ta duhovna skupnost tesno veže s tovariši. Ne moremo soditi, kakšen vpliv ima skupna udeležba pri verskih obredih na poedinca. Gotovo pa je, da bo vsak, če le ni čisto plitev, vsaj malo pomislil na to, kar se

pred njim godi. V njegovo srce bo prodrlo dobro seme, ki bo v odločilnem trenutku moglo roditi bogat sad.

Važno pa je, da se vse to vrši neprisliljeno, ker se s silo nič ne doseže. To neprisliljenost pa dosežemo z dobro vzgojo, s kolektivno vzgojo čet. Pouk in božja služba vojaških duhovnikov ni zadosti za to vzgojo. Tu mora pomagati vse življenje v vojašnici.«

Tomizem na Francoskem

Na Francoskem prodira tomizem, to je modroslovje in bogoslovje svetega Tomaža, tudi med širše kroge. Profesorji strokovnjaki s katoliškega instituta, ki je važno središče sodobnega tomizma, vodijo kakih šest tečajev, ki so namenjeni širši javnosti, izobražencem, posebno še dijakom in akademikom. Na preprost in jasan način razlagajo temeljne nauke iz katoliške dogmatike in moralke in iz sv. pisma. V modroslovnem oddelku razpravljajo posebej o socialnem vprašanju, o komunizmu in o Katoliški akciji, boro in razlagajo Summo theologia, glavno delo svetega Tomaža. Ti tečaji se vrše že kakih dvanajst let in so prinesli že dosti sadu. Duhovna raven se vse bolj dviga in vsaj pri eliti raste poučenost v verskih resnicah in z njo trdna katoliška zavednost.

Ne bojte se, da boste preveč dobri! Ta strah je zelo razširjen in daje pogum hudoobnim. Ne bahajte se s svojo dobroto, pa je tudi ne skrivajte, zaradi zgleda!

(René Bazin).

Odg. urednik: Ciril Kovač (Ljubljana). Izdaja konzorcij (J. Prešeren, Ljubljana). Tiska Misijonska tiskarna, Groblje-Domžale (Jože Godina).